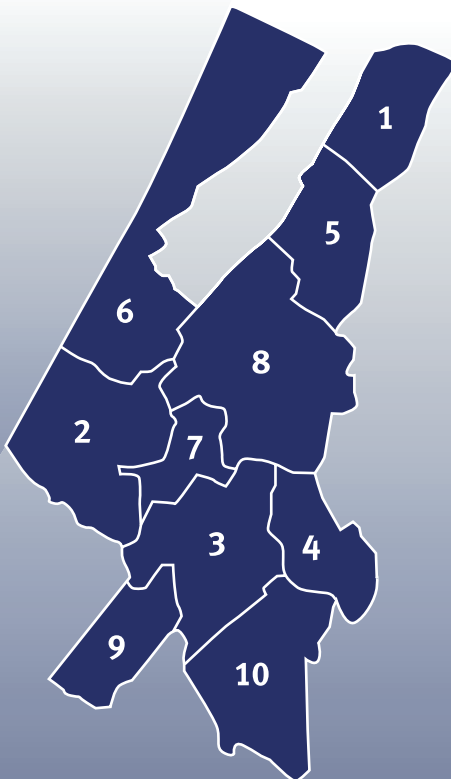

Leerplicht

- 1 Doel en inhoud van de Leerplichtwet
- 2 Aanvang leerplicht
- 3 Einde leerplicht
- 4 Partiële leerplicht
- 5 Vervangende leerplicht
- 6 Vrijstelling van geregeld schoolbezoek
- 7 De taak van een leerplichtambtenaar
- 8 Verplichtingen van schooldirecteuren, ouders en leerlingen
- 9 Meer informatie

Nota bene! U kunt aan deze tekst
geen rechten ontleen

- 1 HILLEGOM
- 2 KATWIJK
- 3 LEIDEN
- 4 LEIDERDORP
- 5 LISSE
- 6 NOORDWIJK
- 7 OEGSTGEEST
- 8 TEYLINGEN
- 9 VOORSCHOTEN
- 10 ZOETERWOUDE

1 • Doel en inhoud van de Leerplichtwet

Leerplicht hangt heel nauw samen met leerrecht, ofwel het recht op onderwijs. Overal ter wereld wordt dit recht als een groot goed beschouwd. Veel landen hechten er zelfs zoveel waarde aan, dat ze de jeugd via een wet verplichten om naar school te gaan. Nederland is een van die landen.

In ons land staan de rechten en plichten van ouders*, leerlingen en schooldirecteuren precies beschreven in de Leerplichtwet. Deze wet is, kortweg gezegd, een rechtsmiddel waarmee gewaarborgd wordt dat alle jeugdigen in Nederland aan het onderwijs kunnen en zullen deelnemen. Het doel van de Leerplichtwet is dat jeugdigen zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden, die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven. Een afgeronde schoolopleiding is daarvoor een eerste vereiste.

De volgende zaken staan in de Leerplichtwet omschreven:

- Begin van de leerplichtige leeftijd.
- Het moment waarop een jeugdige niet langer onder de Leerplichtwet valt.
- Op welke basis, al dan niet tijdelijk, vrijstelling kan worden verleend.
- Taken van leerplichtambtenaren.
- Verplichtingen van directeuren van scholen en onderwijsinstellingen.
- Verplichtingen van ouders en/of leerlingen.

*) In deze folder wordt met 'ouders' ook bedoeld op voogden en/of feitelijke verzorgers.

2 • Aanvang leerplicht

Bijna alle kinderen beleven hun eerste schooldag op vierjarige leeftijd. Hun moeder of vader laat ze bij de juf of meester van groep één achter. Dit is een spannende en belangrijke dag voor de ouders en het kind. De kleuter is op die leeftijd nog niet leerplichtig, maar het is goed voor zijn ontwikkeling om samen met leeftijdsgenootjes al naar school te gaan.

De echte leerplicht begint op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand dat een kind vijf jaar is geworden. Een kind dat bijvoorbeeld op 10 oktober zijn vijfde verjaardag heeft gevierd, wordt op de eerste schooldag van de maand november leerplichtig.

Soms is een volledige schoolweek te lang voor jonge leerlingen. Daarom biedt de Leerplichtwet een mogelijkheid tot vrijstelling. Ouders van een vijfjarige leerling mogen, in goed overleg met de schooldirecteur, hun kind maximaal vijf uur per week thuishouden. Mocht dit niet genoeg blijken te zijn, dan mag een directeur daar nog vijf extra uren vrijstelling per week bovenop doen. De mogelijkheid voor vrijstelling is uitsluitend bedoeld om overbelasting van de leerling te voorkomen.

Zodra een kind zes jaar is, geldt de overgangsmogelijkheid niet meer. Zesjarige leerlingen moeten allemaal het volledige onderwijsprogramma volgen.

3 • Einde leerplicht

Niet alleen de aanvang van de leerplichtige leeftijd is duidelijk omschreven in de Leerplichtwet. Deze wet beschrijft ook het einde van de leerplicht. Wanneer dat moment aanbreekt, hangt af van de leerwens van uw kind. Iedere leerling heeft te maken met de zogenoemde volledige leerplicht. Sommige jongeren vinden onderwijs maar niets en willen graag zo snel mogelijk gaan werken. Voor deze jongeren is het van belang om de partiële leerplicht goed te begrijpen.

Volledige leerplicht is de plicht om op een erkende school ingeschreven te staan en deze school elke schooldag te bezoeken. De volledige leerplicht eindigt op een van de volgende twee momenten:

- Aan het einde van het schooljaar, waarin een leerling zestien jaar is geworden.
- Aan het einde van het twaalfde schooljaar. Een leerling die op de basisschool een groep overslaat, doorloopt deze school in minder dan acht jaar. Toch telt zijn basisschooltijd voor de berekening van de leerplichtperiode als acht jaar.

De partiële leerplicht geldt alleen voor jongeren die na de volledige leerplicht meteen van school willen gaan, zodat ze bijvoorbeeld kunnen gaan werken. Zij mogen zich echter niet direct fulltime op de arbeidsmarkt begeven, omdat ze aansluitend op de volledige leerplicht nog één à twee dagen per week een onderwijsinstelling moeten bezoeken. De duur van de partiële leerplicht is één schooljaar en eindigt op de laatste dag van dat schooljaar. Een schooljaar loopt van 1 augustus tot en met 31 juli.

4 • Partiële leerplicht

De partiële, ofwel gedeeltelijke, leerplicht ligt in het verlengde van de volledige leerplicht. Jongeren die zestien jaar zijn of twaalf schooljaren hebben doorlopen en geen zin meer hebben om te beginnen aan een volledige vervolgopleiding, moeten gedurende één schooljaar ten minste één of twee dagen per week onderwijs volgen. Het aantal dagen dat ze een opleiding volgen mag altijd meer zijn.

De vraag is nu natuurlijk hoe een leerling weet of het verplichte schoolbezoek voor hem uit één of twee dagen bestaat. Het antwoord op deze vraag is te vinden in de voorwaarden die de Leerplichtwet stelt aan de partiële leerplicht.

De partiële leerplicht waarbij ten minste één dag per week onderwijs gevolgd moet worden, geldt voor jongeren die met hun werkgever een overeenkomst voor beroepspraktijkvorming hebben gesloten. Deze jongeren moeten een wettelijk erkende cursus volgen, die aansluit op hun dagelijkse werk.

Partieel leerplichtige kinderen die geen leerwerkovereenkomst hebben, moeten ten minste twee dagen per week naar een onderwijsinstelling, zoals het regionale opleidingscentrum (ROC).

5 • Vervangende leerplicht

In sommige gevallen is er voor jongeren vanaf veertien jaar een alternatief leertraject mogelijk. De leerplichtambtenaar moet dan eerst in samenspraak met de directeur van de school of onderwijsinstelling tot de conclusie zijn gekomen dat de leerling daadwerkelijk niet in staat is om volledig dagonderwijs te volgen. Nadat deze conclusie is getrokken, kan een leerling onder de vervangende leerplicht vallen.

6 • Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

In de Leerplichtwet staat omschreven, wanneer een jeugdige de school niet hoeft te bezoeken. Dit is het geval bij ziekte, schoolsluiting en de vervulling van plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging. Verder kent de Leerplichtwet vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden en zijn de regels voor extra vakantieverlof duidelijk geregeld.

7 • De taak van een leerplichtambtenaar

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan burgemeester en wethouders. Zij wijzen voor de uitvoering van dit toezicht een of meerdere leerplichtambtenaren aan. In tien van de twaalf gemeenten van de regio Holland Rijnland zijn dit de leerplichtambtenaren van het RBL ZHN.

Leerplichtambtenaren zijn er echter niet alleen om overtreders van de Leerplichtwet vermanend op de vingers te tikken, ze vervullen ook een maatschappelijke zorgtaak. Zij hebben daarvoor een goed inlevingsvermogen, waarmee ze zich verplaatsen in de problemen van de schoolgaande jeugd. Soms zijn leerplichtambtenaren genoodzaakt de officier van justitie in te schakelen. Het grootste gedeelte van de tijd zijn leerplichtambtenaren actief bezig een oplossing te vinden voor problemen die de schoolloopbaan van een leerling in gevaar kunnen brengen.

Hoe weet een leerplichtambtenaar dat een leerling met een probleem zit? Spijbelgedrag is vaak een duidelijk signaal dat er iets aan de hand is met een jeugdige. De school meldt dit soort ongeoorloofd schoolverzuim gewoonlijk aan de leerplichtambtenaar, waarna hij gaat uitzoeken of er een ernstige reden achter het verzuim schuilt. Het komt ook vaak voor dat ouders of leerlingen zelf een afspraak met de leerplichtambtenaar maken om een oplossing voor een bepaald probleem te zoeken. De leerplichtambtenaar werkt nauw samen met allerlei organisaties en instanties die zich bekommeren over het welzijn van de jeugd, zodat hij goed weet wat voor soort oplossingen er zijn.

8 • Verplichtingen van schooldirecteuren, ouders en leerlingen

Directeuren van scholen en onderwijsinstellingen hebben de volgende verplichtingen:

- Binnen zeven dagen moeten ze de leerplichtambtenaar van de woongemeente van een leerling in kennis stellen van een in- of uitschrijving.
- Wanneer een leerling van school wordt verwijderd, moet de schooldirecteur dit terstond melden aan de leerplichtambtenaar.
- Voordat een leerling wordt uitgeschreven, moet de school zich ervan gewissens dat de leerling elders is ingeschreven.
- Schooldirecteuren dragen de verantwoording voor het feit dat ongeoorloofd schoolverzuim wordt gemeld aan de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de desbetreffende leerling staat ingeschreven.
- Schooldirecteuren moeten de leerplichtambtenaar alle inlichtingen geven die nodig zijn bij de uitvoering van de leerplichttaak.
- Schooldirecteuren moeten de leerplichtambtenaar in kennis stellen van een leerling die de school voortijdig verlaat.

Ouders hebben de volgende verplichtingen:

- Ouders moeten ervoor zorgen dat hun zoon of dochter op een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven.
- Zij zien erop toe dat hun kind de school geregeld bezoekt, dat wil zeggen dat er geen les of praktijktijd wordt verzuimd. Vanaf twaalf jaar is de jongere hier zelf medeverantwoordelijk voor.
- Ouders dienen de school in kennis te stellen van ziekte van hun kind.

- Ouders dienen bij andere redenen van afwezigheid van hun kind toestemming van de schooldirecteur te hebben.

Leerlingen, die twaalf jaar of ouder zijn, hebben de volgende verplichtingen:

- Zij moeten de school geregeld bezoeken en kunnen persoonlijk aangesproken worden op ongeoorloofd schoolverzuim.
- Jongeren die zelfstandig wonen, moeten zelf de school op de hoogte brengen van ziekte of andere gewichtige omstandigheden die hen verhinderen de school te bezoeken.

Als niet aan de bovenstaande verplichtingen is voldaan, dan is er sprake van een strafbaar feit. Dit kan een proces-verbaal tot gevolg hebben.

9 • Meer informatie

Hopelijk is het belang en de inhoud van de Leerplichtwet u duidelijk geworden. Wilt u meer informatie over bijvoorbeeld de partiële leerplicht, of denkt u dat de leerplichtambtenaar u bij een specifiek probleem kan helpen, schroom dan niet contact op te nemen met de leerplichtambtenaar van het RBL ZHN.

Regionaal Bureau Leerplicht Zuid-Holland Noord
Schuttersveld 9, 8^e verdieping

2316 XG Leiden

T (071) 523 90 00

F (071) 523 90 01

E info@rbl-zhn.nl

I www.rbl-zhn.nl

Colofon

Dit is een uitgave van RBL Zuid-Holland Noord

ontwerp Engelen & de Vrind, Leiden

druk Nautilus, Leiden

oplage 2.500 exemplaren

© september 2006, RBL ZHN

ISO 9001 GECERTIFICEERD

